

Н29-10

260

Индоджас Потребительскей-Общество-
-Вогтыгжаслы, уҗ нуодыгжасыслы-да

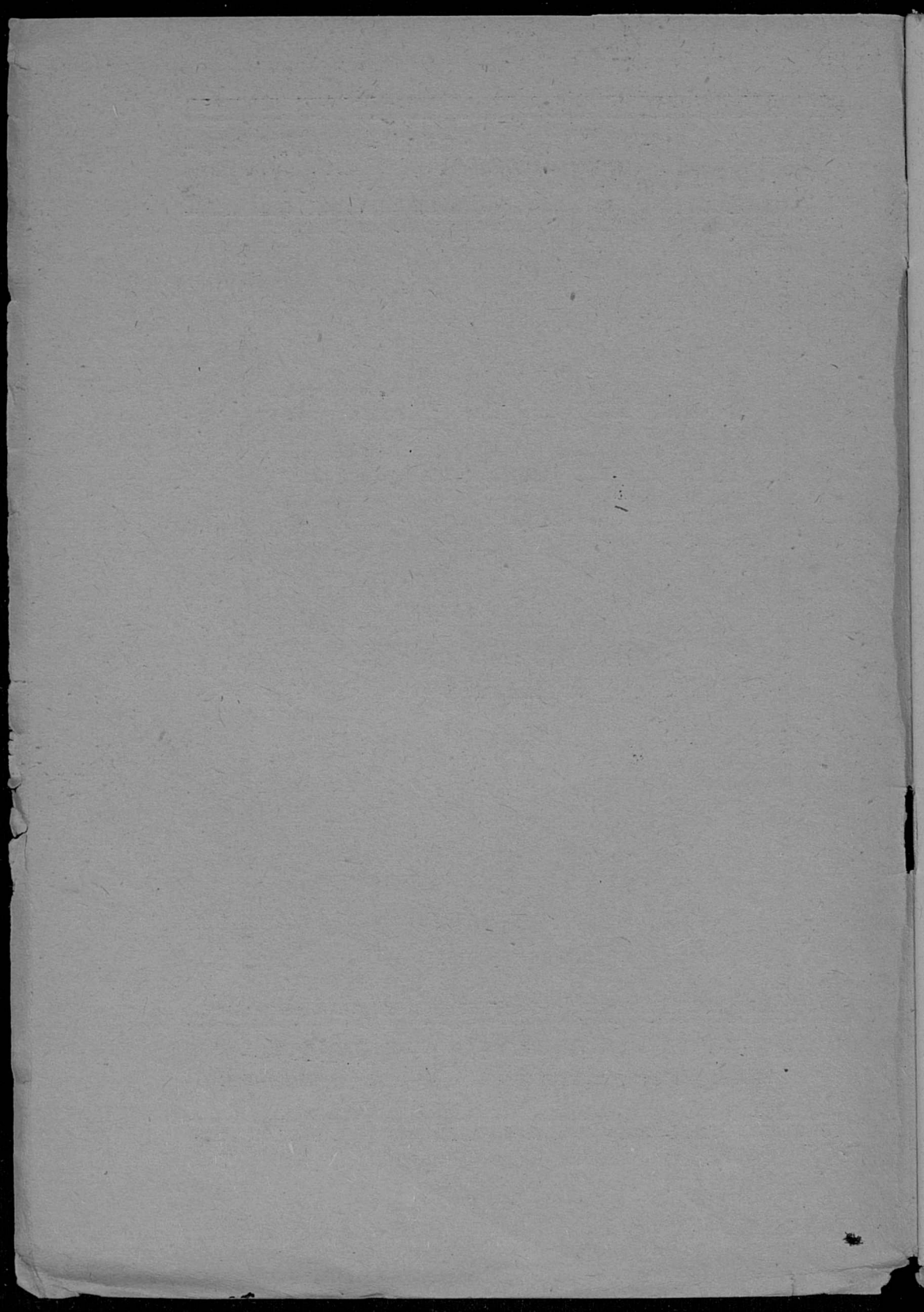
Н29

И н д ö д ж а с

ПОТРЕБИТЕЛЬСКОЙ-ОБЩЕСТВО-
-П Р А В Л Е Н И Е Л Ы

Роч-вылыг комиö пöртис
А. ЧЕУСОВА

Т С Е Н Т Р И З Д А Т, Т С Е Н Т Р О С О Ј У З - д а
М ö с к в а, 1927-во

Коми-З

3-1491

Индödјас потребітельскеј - общество-
востыејаслы, уж-нуöдыејасыслы-да 4201

Г. П. Б.
1927

Индödјас
потребітельскеј - общество-
-правлеңнелы

(ИНСТРУКЦИЯ ПРАВЛЕНИЮ
ПОТРЕБИТЕЛЬСКИХ ОБЩЕСТВ)

Роч-вылые комиö пöртис А. ЧЕУСОВА

Мöсква, 1927-во

Тцентріздат, Тцентросојуз-да

ГЛАВЛИТ № 98.336

ТИРАЖ 1500 экз.

ЗАКАЗ № 1871

Кыввоз.

Потребобществожас зев-уна-пöлөс, аслыссама-олөмөн быдөн олөны. Сывöсна öтi-сикас-индöджас став-потребобществолы оз тужны. Тажö-индöджасö сөтöма панасыс-шыды, кыансö аслыд колö лөсөдны, кушöм колö, кызи буржык-да. Быд-потребобществолы колö мөвпавны, оз-ö ков тажö-индöджасас сөдтöджас лөсөдны, вежлавны кыт-сурö-да.

Посси-обществожасын председателыслөн ужыс ещажык, сылы, шуам, позö сөтны нуөдны став-вузасан-ужсö (заведывание торговой частью). Гырыс-обществожасын, көнi уна лавка, щажней, öтув-жа-пöжасан-ин, öтув-жа-сөжан-жуан-ин да м., сөщöм-обществожасын правленъеыс ыжыдыжык, уна-морта. Сиз-кө, потребобществоса-ужыс сөщöм-обществожасын унжык-пелö жүксө.

Зев ескö абу лөеыд, да унаыс овлө, тажö-индöджасö лыд-дасын öтув-жа-чукортас-вылын да немтор сөдтытөг нi вежтөг i вынсөдасын. Мi нөшта шуам, оз поз быд-потребобществоын куш нач-тажö-индöджас-сөртi ужавны. Мiжан-оланінным паскыд, ыжыд, олөмыс да ужалөмыс оз öтмоза быдлаын мун. Сывöсна i уж-нуөдан-ногыс оз вермы лоны öткодөн. Сөсса-öд мукöд-правленъеас кујим шлен, мукöдас вит, мукöдас нөшта уна. Öтiлаын лавка-вылын ыжыдавны (заведуйтны) тор-жа-шленös (төдөмыс, правленъеыс) тор-жөдöмаөс,

а мөдлаын предедателыслы лоо ыжыдавны. Өти-
-потребобществоын ем шөтөвод, а мөдын сижө-
-ужсө секретарыс нуөдө, с. в.

Тажө-став-вөснаыс правлењнелы војдөр зев
бура колө төдмасны тајө-индөдјасөн, чорыда мөв-
павны кытчө кущөм-содтөд колө еујны, либө кыті
кызі вежны, сесеа вөлісті, ас-костын зев-бура-
-відлалөм-бөрын, лыддыны сижөс өтувја-чукөртас-
-вылын да төлкујтны сы-јылые артелөн.

Бур ескө вөлі, индөдјасө-кө відлалісны прав-
лењнеыскөд щөщ ревізіоннеј-коміссіјаыс да ун-
жык радөвеј-плен. Сөкі ескө обществоса-шленјас
пондісны төдны кущөм-сөкыд-уж правлењне-кын,
кущөм-ыжыд-мывкыд колө сижө-ужөн бура-вескөд-
лыны; пондісны ескө налые ужсө-песеөмсө вөчны
јөзлы унжык-бур пыдді пуктыны да дугдісны
чірзыны, норасны быд-һинөмабуые.

Тажө-индөдјас-серті-лөсөдөм-индөдјас
вынеөдөны обществоса-шленјас либө
налөн уполномоченнејјасыс асланыс
өтувја-чукөртас-вылын.

1. Өтласа-ужјас.

Потребобществуоса-правлењење, кандидатјасыс-да.

1. Правлењењеын 3-мортыс ещаөн да 7-мортыс унаөн оз ков лоны. Правлењење бөрјоны өті-во-кежлө.

Содртөс. Өтувја-чукөртас (либө уполномоченнејјаслөн өтувја-чукөртас) правлењеңеса-шленөс шленалөмыс срок-тыртөзүс вермас чөвтны.

2. Правлењеңеса-шленјаслы бөрјысеөны кандидатјас—кык-морт, либө унжык. Кандидатјас пондасны ужавны шленјас-пыдди, кор најө кытчөкө мунасны либө петасны правлењеңеыс.

3. Кандидат вежө правлењеңеса-шленөс правлењеңе-шуөм-серті (по постановлению).

4. Кандидат вежө правлењеңеса-шленөс срок-тыртөзүс (кытчөз вөлі сјјөс бөрјөмаөс) со-корјасө:

- а) кулас-кө правлењеңеса-шлен;
- б) мунас овны кытчөкө мөдлаө;
- в) шленалөмыс чөвтчас да
- г) шленалөмыс-кө чөвтасны.

Содртөс. Кандидатөс шленавны-пуктөм-јылыс пасјөны протоколө.

5. Правлењеңеө оз поз бөрјыны рөд-најасөс: гозјаөс, чој-вок-котырөс, аја-піјаөс, аја-нылаөс, еңа-піјаөс, еңа-нылаөс-да.

Правлєньнєлөн-ужјас

6. Правлєньнє ужалö общество-нимєан, вöчö став-ужсö сы-вылö-торја-ескöданпастöг (без особой доверенности).

7. Правлєньнєлөн ужыс:

а) нöбавны, вузавны да виžны (хранить) быд-пöлöс-вузöс, сырjo да общєствоса-ембур öтувја-чукöртас; (либö уполномочєннєјјас-чукöртас)-вылын-вынєöдöм-план-серти.

1-содтöс. Вузöс-дон-лөсöдигөн оз ков вунöдны, мыј кущöм-сурö-вузöс-вылö (мед-колан-вузöс) донсö лөсöдöма правитєлствоөн, сыыс-вылö сєщöм-вузöсјассö оз поз вузавны; мукöд-вузöс-доныс мед лөö асторjöга-вузöс-доныс ичöтжык.

2-содтöс. Вузöс-донјас (прєйс - курант) колö öшöдны лавкаö тыдаланинö, нöбасыєјјас-єинвожö.

б) бостны, сєтны да виžны сöм, сöм-документ-јас, ембур-да;

в) бостны виžны сöм пажшицкјаслыє (вклады) öтувја-чукöртас (уполномочєннєјјас-чукöртас)-вылын-вынєöдöм-индöдјас-серти;

г) вöдитчыны вексєлјасөн: боставны да мынтыны на-серти; став-вексєлсö пыр лыд-вылын виžны;

д) вöчны общество-нимєан лөсöдчöм-артмөд-чöмјас (сделки и договора), сєтны да бостны кöсјысöмјас (обязательства); сöмын ставсö тајöс позö вöчны öтувја-чукöртас (уполномочєннєјјас-чукöртас)-вылын-шудлмјс-серти, сєни урчитöм лөсöдчöсјас (условие) да срокјас-кежлö;

д) öтувја-чукöртас (уполномочєннєјјас-чукöр-

тас)-вылын-шубмјас-серті һобны, медавны да бостны обществолы-колан-стрөјбајас да ембур, либө корены места стрөјба-улө;

е) дорјыны обществоса-колөгјас (интересы) правітелствоса, ас-обществоса да суд-учреждён-нејас-воқын;

ж) боставны да чөвтавны служащепејјасөс;

ж) сетны ескөданпасјас вөчны общество-һим-саһ кушөмкө торја либө уна-пөлөс-уж;

з) лөсөдны быд-выль-во-вылө выль прикод-рөс-код-смета, уж-план-да; гижны колөм-всөа-уж-јы-лыг отчот да мыј воис обществолы—барыш али убытка (баланс); ставсө тајјасөс, ревизіоннеј-комиссіјалы-петкөдлөм-бөрын да насаһ содтөд-гөжө-дөн, сетны вынсөдны өтүвја-чукөртас (уполномоченнејјас-чукөртас)-вылын;

Содтөс: Во-гөгөрсөа-уж-јылыг-лыд-ды-өмсө (отчет), һигајассө, документјассө-да урчитөм-кадын правленне-ужалан-инас кык-вежон-чөж өтүвја-чукөртасөз (уполномоченнејјас-чукөртасөз, көні пондасны најөс від-лавны да вынсөдны) позө відлавны да төд-масны наһн быд-обществоса-шленлы;

з) нуөдны щөтөводствосө да гөжасөм-ужсө (делопроизводство)-Тсентросојузөн -сетөм -форма-јас-серті;

і) боставны выль-шленјасөс да лүчки пасјавны најөс сывылө-лөсөдөм-һигаө; кирітавны мыжмөм шленјасөс, кодјаслы оз поз бөрјыены һи бөр-јыны Советјасө;

ј) воставны торја-јүкөнјас (отделения), кон-торајас, складјас, щөјнејјас, өтүвја-сојан-јуан-иңјас, мастерскејјас, вузасан да вөчасан-пред-

пријатијејас да с. в., — мыјјас щѡктас ѡтувја-чукѡртас (уполномоченнејјас - чукѡртас); востѡминѡ лѡеѡдны ужѡн-векѡдлѡм (управленње) ѡтувја-чукѡртас (уполномоченнејјас - чукѡртас) - вылын вынеѡдѡм-план-серти;

к) бѡетны кадын колан-патентјас, евидетелствојас-да;

л) виґны лґчки вескијас, муртасјасѡ-да;

љ) стракујтны вузѡссѡ, ембурсѡ-да;

м) лѡеѡдны индѡдјас кущѡмкѡ-уж-нуѡдны обшествоын да сетны вынеѡдны најѡс ѡтувја-чукѡртас (уполномоченнејјас-чукѡртас)-вылын;

н) чукѡртны ѡтувја-чукѡртас (уполномоченнејјас-чукѡртас) њѡлые во-вылѡ (поґѡ і унґыкые); сыые-ѡприч чукѡртны најѡс ревиґиѡннеј-комиеѡја-кѡ лѡбѡ дасѡд-јукѡн обществѡса-шленјас пондасны корны;

њ) пыртны олѡмѡ ѡтувја-чукѡртас (уполномоченнејјас-чукѡртас) - вылын-лѡеѡдѡм - став-шуѡмсѡ;

о) нуѡдны став-ужсѡ, кодјас кыптасны ѡтувја-чукѡртас (уполномоченнејјас - чукѡртас) - шуѡм-јасые;

8. Быд-правленњеса-шлен нуѡдѡ сѡмын ас-ыыс ужсѡ, мыј еурас сылы ас-костас-ужѡн-јук-еиґн.

Содтѡс. Правленњеса-шленјас быд-кадын вылѡв вермасны ужнас јукыны, бѡетны, кодѡ мыј вермѡ вѡчны да бурґыка нуѡдны.

9. Правленњеса-шленјас вермѡны индыны лѡбѡ щѡктыны мыјкѡ вѡчны сѡмын еиґѡ-служашшејјаслы, кодјас на-ки-улын.

10. Кушӱмкӱ-правленье-са-шленлы-кӱ мӱд-шлен-пыдди коммас нуӱдны кодкӱдкӱ кушӱмкӱ-сорни уҗ-җылыс, либӱ вӱчны лӱсӱдчӱм-артмӱдчӱм, сывылӱ воҗдӱр колӱ бостны шленлы правленье-саҗ гӱжӱд, мыҗ сӱҗӱ оз аснаукнас уҗав, а правленье-шӱктӱм-серти.

11. Быд-шлен асыс уҗсӱ нуӱдӱ таҗӱ-индӱд-җас-серти.

12. Правленье-са-шленҗас-кӱ кушӱмкӱ-индӱм-уҗ оз вӱчны да лӱӱ сыс убытка обществолы, секи наҗӱс мыҗдасны Гражд. Кодекс 115-ст.-серти—ставныс ӱти-понда, быдӱн став-пондаыс.

Мед-воҗҗа-правленье-заседанье.

13. Воҗҗа-куҗим-луннас правленье-бӱрҗӱм-бӱрын выл-правленье-нелы колӱ чукӱртчывыны аслас-мед-воҗҗа-заседанье-вылӱ.

Выл-котыртӱм-обществоын таҗӱ заседанье-сӱ чукӱртӱ общество-котыртыс-комиссияыс; важ-обществоҗасын—важ-правленье-ныс.

Содтӱс. Выл-бӱрҗӱм-правленье-ӱс-кӱ сӱзим-лунӱн оз корны заседанье-вылӱ, секи кодкӱ-на-пыс ачыс заседанье-сӱ чукӱртӱ.

14. Мед-воҗҗа-заседанье-вылын правленье:

а) бӱрҗӱ ас-пыщыс председателӱс да сӱҗӱс-веҗыӱс;

б) лӱсӱдчӱмӱн индӱны секретарӱс, казначеҗӱс, лавкаӱ заведуҗушҗеҗӱс-да (либӱ став-вузасан-нӱбасан-уҗ-нуӱдыӱс). Некод-кӱ оз понды бурӱн лӱсӱдчыны таҗӱ-урчитӱм-уҗҗас-нуӱдны, секи колӱ җукны наҗӱс шысетӱмӱн (голосованием): кодлы кушӱм-уҗ-вылӱ унҗык-шы уеӱ, сылы

сіјѳ-ужсѳ і лоѳ нуѳдны. Секі-кѳ нѳшта кодкѳ пондас уѳые пыкыны, лоѳ сіјѳс вежны кан-дідатѳн. Пыкыны правленныесы петѳ.

Содтѳс. Председательлы, правленнеса шленлы—лавка-заведујушщелы да секретарлы—щѳтѳководствосѳ-кѳ щѳщ нуѳдѳ, казначеявны оз поѳ. Правленныын-кѳ сѳмын кујиморт да ѳтѳ на-пыщкы прикашщѳкалѳ, мѳд щѳтѳководствосѳ нуѳдѳ, секі казначеявны лоѳ председателыслы.

- в) лѳсѳдѳ заседање вѳчавны сроқјас;
г) бѳрјѳ заседање вѳчавны интас (место).

Содтѳс. Ѳчередней-заседање-лунјас-јылые правленнелы колѳ ѳпѳдны лавка-стенас да контораас јуѳртас, мед сы-јылые быд-обществоса-шлен воѳыв тѳдас.

Правленныѳн важ-ужјас прѳмітѳм.

15. Служба-вылѳ-пырѳгѳн выл-правленнелы став-важ-ужсѳ ас-кіас колѳ бѳстны.

16. Став-вузѳсѳ, сојан-јуан, сырјосѳ-да прѳмітѳны сѳмын секі, лѳсѳдѳчѳм-артмѳдѳчѳм (договор)-сертѳ-кѳ најѳ абу прикашщѳк-кі-улынѳе.

17. Щѳт-нуѳдан-нѳгајас-бѳстѳм-јылые важ-правленныесы ескѳдѳ медбѳрја-гѳжѳм-лістбокас гѳжѳд-улас, а лоѳны-кѳ нѳгаѳ-суртѳм-документјас, најѳс ставсѳ торјѳн гѳжалѳны, лыдѳ бѳстѳны да важ і выл-правленныесы сіјѳс кырымалѳны.

18. Кассасѳ да сѳмѳн-вѳдѳтчан-документјас-бѳстѳм-јылые лѳсѳдѳны гѳжѳд, пасјѳны—унаѳ лоѳ сѳмѳн бѳстѳма, кущѳм-документјас да ыжыдѳ-дон-вылѳ быд-документ. Гѳжѳдсѳ кырымалѳны важ і выл-правленныесы.

19. Правлење-прімітѡм-јылые гіжѡны протокол, кырымалѡмѡн ескѡдѡны (удостоверяют) сїјѡс важ і выль правлењејасыс.

Правлење-заседањејас.

20. Правлење-лѡн возыв-урчїтѡм-када (очередные)-заседањејас быд-тѡлысын кыкые лїбѡ унжыкые овлѡны. Заседање-вылѡ-чукѡртавны некущѡм-торја-јуѡртас оз ков ыставны (сытѡг сы-јылые быдѡнлы колѡ тѡдны, јуѡртасыс етенын ѡшалѡ), сѡмын кадсѡ колѡ индыны, ѡшѡдны правлењеас етенас.

1-содтѡс. Быд-заседање-вылѡ быд-шленлы щук колѡ волены.

2-содтѡс. Кодкѡ-кѡ дорыв 4-возыв-урчїтѡм-када-заседање-вылѡ оз волы да вольтѡм-јывыс некущѡм-помка оз вїстав, сїјѡс правлењеыс правлењеыс-петѡмѡн лыдѡѡ, лѡсѡѡ: а) сы-јылые шуѡм (постановлење, б) јуѡртѡ сы-јылые дышѡдчыс-шленсѡ, в) лѡсѡѡ шуѡм вежны сїјѡс кандїдатѡн да г) јуѡртѡ сы-јылые ѡтывја-чукѡртас (уполномоченејас-чукѡртас).

3-содтѡс. Обществаса-шленјасѡс правлење-заседање-вылѡ лѡѡны ѡтывја-чукѡртас (уполномоченејас-чукѡртас)-вылын-шуѡм-сергї сѡмын тѡлк-пуктана-шысетѡмѡн (с совещательным голосом).

21. Возыв-урчїтѡм-када-заседањејас-кынзї правлење вѡчлѡ јешцѡ друг-чукѡртѡм (экстренные)-заседањејас, друг-кѡ ковмас кущѡмкѡ-ыжыд-тор-јылые сорнїтны. Сїјѡс чукѡртѡ правлењеаса-председательыс лїбѡ сїјѡс-вежыыс асааныс, лїбѡ

правлењнеса - шлен - пыцкыс - кө кодкө - пондас корны.

22. Бид-заседањне-јылыс правлењнелы колө јуөртны кандидатјасө. Наяө ужалоны заседањне-јас-вылын төлк-пуктана-шысетөмөн.

23. Правлењнелы заседањнесө позө вөчны чукөртчасны-кө кујим либө сыыс-унжык шлен (кујимыс ещан оз поз вөчны) да сјјө-кујим-пыцкас-кө ем председателыс либө сјјөс-вежыыс.

24. Заседањнејас-вылын ставсө вөчоны шысетөмөн, кызі унжыкыс шуас. Шыјасыс-кө шөріпөв лөоны, секи сјјө-сорнысө еновтөны мөд-заседањнеөз — сен өрөдөны. Оз-кө вермыны лөөдчыны і мөд-заседањне-вылын, секи сетөны сјјөс өтувја - чукөртас (уполномоченнејјас - чукөртас)-вылө.

25. Став-шуөмсө-правлењне-заседањне-вылын гижөны протокол-пасјалан-ныгаө, кырымалөны сјјөс заседањне-вылын-пукалыс став-шленныс.

Содтөс. Кодкө-кө правлењнеса-шлен-јас-пыс бокын лөө, некызі оз вермы лөөдчыны унжыкөн-вөчөм-шуөмөн, секи сјјө вермас корны гижны протоколас сјјө кызі мөвпалө таяө-уж-јылыс. Правлењнесө-кө пондасны мыждыны таяө-шуөмыс, шуөмыс-пыккыс-шленныс бокын лөө, оз ло мыжа.

26. Правлењне-заседањнејас-вылын председателалө правлењнеса-председателыс либө сјјөс-вежыыс.

27. Правлењне заседањнејас-вылас видлалө со-кущөм-торјас:

а) во-кежлө да кујим-төлыс-кежлө-лөөдөм обществоса-уж-план;

б) служашцејјасөс да рабочејјасөс боетөм да вөтлөм, налы жалөванье-лөсөдө да кодлы кымын-час ужавны-да (уж-закон-серти).

Содтөс. Уна-служашцеја-рабочеја-обществоын, кызи служашцејјасөс да рабочеј-јасөс медавны да уж-вылыс ыстыны, гижөма өтласа (коллективней)-лөсөдчөм-артмөдчөмө. Сижө лөсөдчөмыс лөб общества ас-профес-ионалней-сојуз-правлениеа-костын.

в) выль-шленјасөс-котыртөм, важјасөс вөтлөм-да, кодјаслы оз поз бөрјыены ни бөрјыны Сө-ветјасө;

г) формајас да лөсөдчөсјас (условия) унжык-сөм чукөртны (пајјас содтыны, уждысны, мы-жыккө возыв корны да с. в.);

д) ужјөзјас-мынтыны көсјысөм-серти да кызи шуөма өтүвја-чукөртас (уполномоченнејјас-чукөр-тас)-вылын-вынеөдөм-планын;

е) выль-вузөсјас һөбны (медеа ас-кадын-му-нан-вузөсјас, сезоннејјас, кың шуасны);

е) вузасан-вузөс-донјас да налыс вежеөм;

ж) лөсөдчөс (условия) вузавны вежөм да зап-төм сырјо да быдсама прөдуктасө;

з) касса-видлалөм мыј сетөма (быд-төлысын өтчид мед видлаласны);

ч) правленьеа-секретарлыс-висталөм щөтө-водство-уж-жылыс;

с) обществоса-төлыса-лыд-дысөм;

ј) сөм да вузөс-бергөдчөм (прикод-рөскөд сө-мөн, уна-ө-дон вузөс мунөма, уна-ө-дон боетөма виңны, уна-ө бөр кассасы сетөма);

к) уна-ө вузөс, сырјо да прөдукта һыгајас-серти колөма;

л) унаӧ (сумма) содтӧма вузӧс-вылӧ, сылӧн шӧркод-прӧчентыс-да; унаӧ (сумма) воӧма тӧлыӧн став докӧдыс сырӧюс да прӧдуктајасыс, сылӧн шӧркод-прӧчентыс-да;

љ) унаӧ-рӧскод лоӧма тӧлыӧн ыгајас-серти да ӧтлааситчӧ-ӧ сјӧ еметакӧд; кымын-прӧчент рӧскод лоӧма став-вузасӧм-дон-динас;

м) кушӧма ужалӧны торја-јукӧдјасын, мастерскејјасын, предпрјатіејасын да обществоса-учрежденејасын;

н) кытчӧкӧ-ветлӧм служба-раді (командировки);

њ) норасӧмјас да шыӧдчӧмјас службащелејасыс да обществоса став-шленлыс;

о) став-ужсӧ (вӧрӧд тајӧ-индӧдыс 1-пунктсӧ), кодјас вӧчсӧны правленене-шуӧм-серти.

28. Друг-чукӧртӧм-заседаӧнејас-вылын тӧлкујтӧны сещӧм-ужјас-јылыс, кодъс ыужӧдчыны оз поӧ, регыд колӧ вӧчны; овлӧ, тӧлкујтлӧны і быд-лунса-уж-јылыс.

29. Заседаӧнејас-вылын быд-шлен вӧчӧ доклад асла-с-уж-јылыс, лӧбӧ етӧма-кӧ сылы кушӧм-кӧ-јукӧд (отдел) — зон-јукӧд-уж-јылыс; корӧ тӧлкујтны да кыв шуны кушӧмкӧ-тор-јылыс (ем-кӧ сылӧн), кодс ӧтнасӧн, правленнетӧг, вӧчныс оз вермы: праваыс абу; лӧбӧ прӧста артелӧн мыјылыскӧ сорнитӧны, мед кокнидъыка да буръыка сјӧс лоӧ вӧчӧма.

Кырымпасјас.

30. Векселъјас, ескӧданпасјас, лӧсӧдчӧ м-артмӧдчӧмјас, квантсјајас, лӧсӧдчӧсјас, стракујтчан-бланкјас, уждӧм-сӧм-корӧмјас да с. в. кырыма-

лӧны председателыс лӧбӧ сӧжӧс-вежыыс да кӧт
ӧтӧ шӧен.

31. Лыд-дысӧмјас (отчеты), балансјас, смета-
јас да докладјас кырымалӧны став-правленӧеса-
шӧеныс.

32. Вузӧс-сузӧдан-гӧжӧдјас кырымалӧны пред-
седателыс да шӧеныс—лавкаӧн заведужтыыс.

33. Прӧмитӧм да донјалӧм-вузӧс-щӧт кырымалӧ
правленӧеса-шӧен—лавка-заведужушщыс.

34. Ужӧзјас-мынтыны-щӧктан-гумага (учреж-
денӧејаслы, вузӧс-вајалысјаслы да м.) да касса-
-ордерјас сӧм-жӧ мынтыны кушӧмкӧ-рӧскодыс кы-
рымалӧ председател.

35. Јуӧртас (повестки) прӧстӧј лӧбӧ сӧма-пӧемӧ-
-пӧлүчӧтны кырымалӧ председателыс лӧбӧ секретарыс.

36. Быд-гумага, кодӧс ыстӧны правленӧе-нӧм-
саӧ, кырымалӧ председателыс.

Содтӧс. Прӧстӧј пӧемӧјас, некушӧм-
-кӧсјысӧм-кӧ сенӧ абу, вермас кырымавны
секретарыс лӧбӧ кодкӧ шӧенјас-пыщыс.

37. Воӧм-гумагајас - вылӧ председателыслы
лӧбӧ секретарыслы колӧ пасјыны, мыј вӧчны сы-
кӧд, лӧбӧ кушӧм-вочакыв лӧб, пошӧ-кӧ сӧжӧс пы-
рысӧм-пырсӧ вӧчны.

II. Председателлы индӧдјас.

Мыј колӧ вӧчны председателлы.

38. Председател—обществосаӧ представӧтел,
ужалӧ общество-нӧмӧн да общество-нӧмсаӧ быд-
лаын, кытӧн оз ков сывылӧ торја-щӧктӧм (пол-
номочия).

39. Председательлы колö кыждны:

а) быд-уж-бөрса обществоын, мед најö лучки мунасны;

б) мед-ставыс лоö вöчöма мыј шуасны öтүвја-чукöртас (уполномоченнейјас - чукöртас) - вылын да правленье-заседаниејас-вылын;

в) мед кадын лөөдасны во-гөгөр-кежлө да кужим-гöлыс-кежлө уж-планјас да вöчасны еновт-чытöг став-ужсö;

г) мед лөөдчöм-артмөдчöмјас обществокөд вее оз лоны, мед вöчасны, кодi мыј көсјыгис;

д) мед кадын мынтасны шленјас пайјассö (кодлы кущöм-срок еетöма);

д) мед унжык гөл-јöзöс пайшикјасö пыртасны да мед кадын мынтасны на-вест-пугтöм-сöм ФКБ-ыс;

е) касса-отчот-бөрса, общества-сöм-бөрса-да;

ж) мед кадын стракүтöма вöли стöч дон-сертыс стрöбјас, ембур, вузöс-да;

з) мед кадын вöли бостöма вузасны патентјас, евидетельствојас-да; мед кадын мынтисны быд-пöлöс-вот (налоги);

з) мед правлениеса быд-шлен да общества быд-ответственей работник став-щöктöмјас кадын да лучки вöчисны;

и) мед кадын вöчисны щöктöмјас потребобществојас-сојузлыс, кытчö пырöма щöц налөн обществоыс;

ј) мед стöча вöли вöчöма срока-көсјысöмјас;

к) общества-производственней-предпријатие-јас-бөрса.

40. Председательлы колö:

а) суртчыны правительствоса да общества-учреждениејаскөд, службащөйјаскөд-да;

б) төждыены өтүв-чүкөртасјас-понда (патера корены, шленјасөс јүөртны, кадын докладјас лөсөдны да с. в.);

в) төждыены протоколјас-понда, мед најөс лүчки вөлі гижөма да заседанье-бөрас пырыетөм-пыр кырымалөма;

г) төждыены суртчыны потребителскеј-обществојас-өтүвтчөмкөд да быд-пөлөс-шөр-кооперативкөд (с центрами);

д) вескөдлыны лавка-комиссија-ужөн, ем-кө сижө;

д) кадын төдмөдны став шленјасөс правленье-сојузы-воөм-јуасанөн, мыјкө-вөзјөмөн, јүөртөмөн, тсиркуларјасөн-да;

е) кадын вочакыв етны потребобществојас-сојузлы быд-јуасөм-вылө.

Мыј колө вөчны председателлы правление-заседанье-вылын.

41. Председатель правление-заседаниејас-вылын председателалө;

42. Председатель, сылы-кө колө, чүкөртө екстреннеј заседанье.

43. Председатель кыјөдө, мед заседаниејас-вылын висталисны сөмын збыл:

а) щөтөводство-јылы;

б) касса-јылы, мыј адзөмаөс сижөс-видлалигөн;

в) вузөс-бергөдчөм-јылы, өтлааситөмөн уна-ө бергөдчөма сижө воzza-төлысас, воzza-воас;

г) һигајас-серти уна-ө-вузөс да прөдукта колөма;

1871—2

Г. П. Б.
1927.

д) уна-ö-дон (сумма) да кушом-прочент-вылө вузёс донёдöма воҗа-тöлыг-серти, воҗа-во-серти;

д) уна-ö-рöскод вöчöма, унжык алы ещажык емета-серти, воҗа-тöлыг-серти, во-серти;

е) уна-ö-дон вöчöма вузёс асланыс производ-ствожасын, сулалö-ö виҗны сижö-производство-жасё;

ж) унаö колö мынтыны регыдөн обществоса-кöсҗыеöмјас-куҗа, унаö бостны-да;

з) шлен-лыд-јылыс: содöны алы чинöны најö; унаö пажöвеј-взнос пырöма-да.

Мыј колö вöчны председателлы делопроизводство-ужын.

44. Председатель кырымалö став-гумагасö да протоколјасыс-бостөм-гижöдјас ыстыны најöс госу-дарствоса да обществоса-учреждённејасö да слу-жашцејјасы.

45. Председатель (лыбö секретарыс) бостö об-ществой-воём-став-гумагасö.

46. Председатель вöчö пасјас колан-гумагајас-вылө да кассаыс-сетöмјас-вылө.

47. Председатель кижöдö:

а) мед лучки пасјаласны шленјасöс;

б) мед кадын воасны правлённе-контораö до-кументјас (щотјас, накладнејјас, отчетјас да с. в.);

в) мед кадын гижасын вочакыв быд-јуасөм-вылө, быд-пиемö-вылө да с. в.;

г) мед бура виҗасын (в порядке) лёёдчөм-артмөдчөмјас, щотјас, накладнејјас, пиемөјас да быд-пөлөс-документеö.

Торја-ужјас председателлөн.

48. Председателлы секретарыскөд колө тѳж-дыены паскөдны шленјас-пөвсас кооператсја-жылые тѳдѳм. Сывѳсна колө зилны:

а) сузѳдны да разѳдны шленјас-пөвсас да јѳз-костын кооператсја-жылые-гѳжѳда-журналјас, нѳ-гајас, листовкајас да с. в.;

б) вѳчны лектсјајас да еорнѳјас кооператсја-жылые; вѳставлыны шленјаслы, мыј налы колѳ, мыј-понда најѳ тѳждыѳны;

в) кызкѳ мукѳд-ногѳн шленјас-пөвсын култу-расѳ кыпѳдны;

г) вѳчны кооператсја-жылые докладјас јѳз-во-зын, ышѳдны најѳс кооператѳв-ужѳ; корны вѳчны сешѳм-жѳ-докладјас кыввора-еуежык-елужашцеј-јасѳс мукѳд-учреждѳеннеые да с. в.

III. Индѳдјас казначејлы

Мыј колѳ вѳчны казначејлы.

49. Казначеј-кѳын став-ѳѳмыс обществолѳн.

50. Казначејлѳн ужјасыс:

а) лѳѳѳдѳ ѳѳмѳн-вѳѳѳтчыны план;

б) боеталѳ взносјас да мукѳд-мынтыѳѳмјас веесыда мынтыгыс-кѳгыс лѳбѳ кассѳр-пыр;

в) кырымалѳ да сетѳ документјас (квитантсја-јас) ѳѳм-боѳтѳмыс (взносјасыс, ужјѳзјасыс, переводјас да с. в.);

г) лучки-щѳт-куѳа (кырымалѳма кодѳн колѳ) мынтыѳѳ вузѳсыс, обществалы ужалѳмыс-да;

д) сөтө шленјаслы лөсөдөм-индөдјас-серти
векыда кias либө кассир-пыр пажјас, виңны-пук-
тылөм-сөм (вклады) да м.;

д) сөтө жалбаванне правленнеса-шленјаслы
да служашщелјаслы, кодлы мыјда шуөма да
кущөм кадын;

е) казначеј-кыын-кө сөмыс унжык
шайтыс лө, сiјө лишнјесө пуктө виңны кущөм-
кө-учрежденеө, кытчө индөма постановлен-
неын;

ж) суртчө Всекобанккөд да мукөд-кооператив-
неј-учрежденејаскөд, кыс почө јөрмөминө уж-
дысны;

з) төждысө, мед об-воө унжык-сөм пырас;

з) кыјөдө, мед бостасны виңны шленјаслыс
щөщ i iчөтика-сөм (мукөдыслөн унаыс некор оз
овлы-да, кыс сiјө унасө вајас), либө возыв-мын-
тысөм вузөсјасыс;

i) виңө бiыс-повтөм-јашщикын став-сөмсө, лө-
сөдчөм-артмөдчөмјас, стракөвеј пөлисјас (договоры)
да мукөд - колан - документјас, кодјасө сөтас сылы
секретар;

ј) бостө урчитөм-кадын лавка-заведујушщел-
лыс либө кассирлыс вузасөмыс-воөм-сөм;

к) кыјөдө, мед касса-документјас-вылө гербө-
веј-өктөд лучкi пукталасны.

51. Казначеј мынтө правленнеса-шленөн либө
лавка - заведујушщелөн - кырымалөм - документјас-
-куча сөмын вузөс-вајысјаслы (поставшщикам), му-
көд-документјассө мед щук вөли председателөн
кырымалөма.

52. Казначеј лөсөдө торја-ныга срока-ужјөзјас
пасјавны, да кор кущөмкө-срок пондас матыст-
чыны, сы-јылыс возыв јуөртө правленнеө.

53. Казначейлы колö тöждыены чукöртны сём срока-ужjöз мынтыны. Сöкыда-кө пондас сijö чукөрмыны, сы-жылыс колö вiставны правлeннeё, мед најö кызкө корeасны.

54. Казначей быд-правлeннe-заседаннe-вылын вiсталö озыр-ö-нiн общество: уна-ö ем сёмөн, век-селјасөн, банкјасын, м.-учреждeннeјасын-да.

55. Казначей нуödö касса-нiга лiбö быд-лунса-касса-ведомост.

Mij колö вöчны казначейлы возвыв (авансом) сём-сеталöм-кө ем.

56. Казначей возвыв сетö сём правлeннeса-шленлы лiбö лавка-зеведујушщeјлы нöбны ву-зöсјас; сетö i мукöd-шленјаслы нöбаeны лiбö ку-щöмкө-рöскod вештыны, ем-кө сы-вылö правлeн-нелөн-шүөм.

Содтöс. Возвыв сём сетчö касса рöс-кодa-ордeр-куча, кырымалöма-кө сijöс пред-седател.

57. Казначейлы срок-кежлö щук колö корны отчот возвыв-бостöм-сём-вiзöм-вылö.

58. Казначейлы щук колö вiставны мед-возза-правлeннe-заседаннe-вылын кодкө-кө срок-кежлö оз сет сылы отчот возвыв-бостöм-сём-вiзöм-жылыс.

Мыј колö вöчны казначейлы касса-вiдлалöмын.

59. Казначей быд-вежонын кыкыс, лiбö нöшта щöкыда, вiдлö—сымда-ö сылөн сём, мыјда колö нiгајас лiбö ведомост-сертi. Оз-кө ло öтмында, рeгыджык колö зiлны вeскödны öшыбкасö, корeны—кодaрас збылыс. Мед-возза-правлeннe-заседаннe-вылын сузсытöм-жылыс казначей вöчö доклад.

60. Кассаны-кө сөмыс унжык лоо ыгајас-серти, лишнейсө пырыс-пыр прикодө гижоны; ещажык-кө лоо, көт өти-ур оз сузчы, пасјоны казначеј-щөтө да щөктөны регыджык мынтыны (сроксө индө правленне).

61. Казначејлы быд-вежонын өтчыд либө щөкыджыка колө видлавны лавка-касса, прикода-рөс-кода-документјас сени кушөм емөс-да; лыд-дыны — лөсалөны-оз најө мөда-мөдыскөд.

62. Казначејлы пырыстөм-пыр (лунын көт војын) колө петкөдлыны асөсы кассасө, пондасны-кө корны видлавны сјөс кык правленне-са-шлен либө ревизионней-комиссјјаса-шленјас, ем-кө налөн кассасө-видлавны гижөд.

IV. Индөјас секретарлы.

Мыј колө вөчны секретарлы.

63. Секретарлы колө:

а) кыјөдны, мед лүчки да кадын вөчисны быд-уж щөтөводствоын, делопроизводствоын-да;

б) лөсөдавны вочакывјас јуасөмјас-вылө, пие-мөјас-вылө да с. в.;

в) гижавны ыгаө правленне-засөдаңне-вылын-лөсөдөм-протоколјас, ыстыны кадын быд-протоколысө копјјасө сојузө;

г) лөсөдны во-гөгөреа отчет либө кыјөдны мед сјөс кад-кежлө да бура щөтөвод лөсөдас;

д) ыстыны кадын обществоса-отчотјас потребительскеј-обществојас-сојузө да мукөд-учреждениејасө, кытчө щөктас правленнеыс;

д) нуөдны ымпас (список) обществоса-шлен-јаслы;

е) ләсәдны председателкөд план быд-пөлөс-уж нуөдны обществоын да гижны доклад обществоса-ужјас-јылые öтүвја-чүкөртас (уполномоченнейјас-чүкөртас)-вылө;

ж) віңны обществоса-печат;

з) віңны обществоө-воөм-став-гіжөдчөмсө—гумагасө;

д) віңны копировальней-ныга, а абу-кө сещөмыс, ләсәдны іскөд-ашщөј да вкөд-ашщөј журнал да пасјавны сетчө воөм да ыстөм-гумагајас-јылые;

и) кырымавны гумагајас, пісмөјас да обществоса-документјас, абу-кө сөні һөкущөм-көсјы-өөм;

ј) лыд-дыны общество-ным-вылө-воөм быд-пісмө да гумага, сөсөа разөдны најөс кодлы кодөс колө.

Торја-ужјас секретарлөн.

64. Секретарлы председателыскөд щөщ колө күтны сүртчөм потребітельскеј-обществојас-сојүзкөд, көні шленын асланыс обществоыс, да мүкөд маті-гөгөрсө-кооператівней-учреждөньө-јаскөд; төждыены паскөдны асланыс-шленјас-пөвсын төдөм кооператсіја-јылые.

65. Секретар тыртө мыјөн-колө статіетіка да јуасан-лыстјас (анкеты) да ыстө најөс кадын кытчө колө. Нуөдө статіетіка ас-общество-јылые ыжыд-жык-організатсіјасан-ыстөм-формајас-сөрті.

Мыј колө вөчны секретар-щөтөводлы.

66. Обществоын-кө торја-щөтөвод абу, секретарлы нөшта колө:

а) бостны правленънеса-шленлые (лавка-заведушщелые) быд-лун (либб быд-вежонын отчыл) лавка-вузос-жылые ведомост документјаснас;

б) нуодны главней нѣгасо (кассы-мемориала) да быд-тѣлысын лѣсодны поверочней баланс вѣставны правленънелы;

в) нуодны нѣгајас пасјавны пажјас, уждѣмјас, еѣм-вѣжны-бостѣмјас-да (быд-шленлы торја-лѣст-бок колеѣ);

г) нуодны нѣга вузѣјасыс-мынтысѣм пасјавны (кѣт ѣтка-мортлы, кѣт арѣелы, кѣт учреждѣн-нѣѣ);

д) нуодны нѣга быд-пѣлѣс-рѣскод пасјавны;

ѣ) лѣсѣдны тѣлысѣс да кварталней отчетјас;

е) лѣсѣдны во-гѣгѣрѣа-отчот;

ж) вѣжны став-документсѣ главней-нѣгаѣ- пас-јѣм-сертѣ-дорвив-течѣмѣн.

V. Индѣдјас лавкаѣн-заведывајтыс правленънѣса-шленлы.

67. Заведывајтны лавкаѣн пунктѣны правленънѣса-шленѣс (либб председателсѣ) ѣтнѣссѣ, либб кык-шленѣс ѣтлаын.

68. Заведывајтны лавкаѣн пунктѣны-кѣ кык-шленѣс, секѣ најѣ ас-костѣс јукѣны уждѣ сѣтѣм-индѣдјас-сертѣ (вѣжд сѣдтѣд 75-д-пар.) да кыѣ правленънѣс вынѣѣдѣс.

Мыј колө вöчны лавкайн-заведывајтыслы.

69. Лавкайн-заведывајтыс-правлеңнеса-шлен-лөн со-кущом-ужјас да права:

а) виставны правлеңнелы кущом-служашщејяс бостны либö вöтлыны лавкаме (мед-ыжыд-прикашщик, щöтöвод да кассир-кынзи) да лөөдавны лөөдчөм-артмөдчөм-серјас (проекты) служашщејјаскөд;

б) ыстыны служба-вылыс председателыскөд сорнитөмөн (правлеңнеөн-помөз-орөдтөз) тырыс-мыжјасыс лавкаса-служашщејјассө;

в) кыјөдны лавкаса-служашщејјас-бөрса, мед најö ставсө вöчасны лучки, правлеңне-шуөмјас-серти да кычи көсјыеөмаөс лөөдчөм-артмөдчөмын; индавы налы буржыка ужавны;

Содтөс. Отсасыс-служашщејјаслы индөдјассө сетö ыжыд-прикашщик-пырыс.

г) кыјөдны, мед лавкасö кадын востасны да игналасны, лавкаыс да лавка-гөгөрыс мед сөстөм вөлі — пельк; вузөссө мед жажјасас лучки разөдөма, бура течөма; вузөссө да сојан-јуан мед бура вијасны да быд-лун, лавкасыс-петтөз, лучки најөс лөөдасны, ставсө ас-местас пукталасны;

д) кыјөдны, мед лавка-гөгөр-уж да вузасөмыс закон-серти мунис, да мед лавкаын-ужалысјас правлеңнелыс став-законнеј-щөктөмсө вөчисны;

д) видлавы став норасөмсө вузөсјас-вылө, лавка да лавка-служашщејјас-вылө, кодјас лөасны радөвеј-шленјассаң, нөбасыссаң, служашщејјассаң, правлеңнеса-шленјассаң да ревијоннеј комисејјасаң; сөсө ассаңыс, мыј колө,

сетчö содтыны да сетны норасөмјассö правленъе-
заседанъе-вылö;

е) кыјöдны, мед лавка-служашцејјас-костын
ужыс лучкi вöли јукöма, быдöнлы öтмозжык;

ж) тöждыены базар-лунјас да празникјас-кеж-
лö лишней служашцејјасöс бостны, сöмын сы-
-јылыс возыв колö сорнитны правленъекöд: прав-
ленъе-кö щöктас лишней-мортсö бостны, вöлие-
ти сiјöс почö вöчны;

з) тöждыены, мед лавка-стрöбјас да обще-
ствоса-ембур бурöе вöлины, ез вијавны, ез сiе-
мыны, поснiдик-кiсөөм-жугалöмјас..... шайтöз, зон-
тыны, вöчöдны аснаукöн, а гырыс-зонталöм-
јас, вылыс-лөөдöмјас да паскöдчöм-вылö вöчны
өмета да сетны сiјöс вынөөдны правленъеын.

Мыј колö вöчны вузöс-нөөбöмын.

70. Вузöс-нөөбöмын сылы колö:

а) лөөдны вузасан-нөөбасан-план;

б) лөөдны ыжыд-прикашщиккöд öтлаын гижöд
колан-вузöсјас-вылö да сетны сiјöс правленъеö
вынөөдны;

в) нөөбны сiјö-гижöд-серти правленъеөн-вын-
өөдöм нөөбасан-iныс вузöсјас..... шайтöз, а код-сур-
рöлыс (случайных поставщиков)..... шайтöз, сöмын
правленъеөн-индöм-вузöсјас;

1-содтöс. Код-суррöлыс-нөөбасигөн (дод-
да-дадöлыс, туйса-тöткалыс) колö гижны щöт
да сетны сiјöс вынөөдны,

2-д-содтöс. Сöм-вылö нөөбасны колö
казначейкöд-сорнитöмөн.

г) кыјодны, мед щотјас-вылө законөн-лөсөдөм-гербөвеј-маркајас ласкаласны, да тырмымөн, мыј-да колө щот-дон-сертіе;

д) тујавны, кые ескө буржык да донтөмжык вузөс обществоо сүзөдны, гижасны вузасыејас-көд вузөс да донјас-јылые да ставсө сесеа сы-јылые віставны правленнеө, мыј најө вө-часны;

д) кыјодны вузөс-донјас быд-пөлөс-вузөс-вылө базарын да вөчны сы-јылые доклад правлен-нелы;

е) кыјодны, медым лавкаад быд-пөлөс-колан-вузөс вөлі; мыјкө-кө абу, а те думые сіјө колө, лібө колө сүзөдны кадын-мунан-вузөс, шуам: төлын—шапкајас, туніјас, кепыејас, гожөмын—коса-чарлајас да с. в.,—сы-јылые колө віставны правленнелы;

ж) төдмавны, кызі да мыјөн нөбалөны быд-пөлөс-вузөссө да сојан-јуан маті-гөгөрсө-общественеј-лавкајасө да асторјөга-вузасыејас да віставны сы-јылые сојузеаң лібө мукөд-потреб-обществосаң јуасыелы;

з) оз ков віставны асторјөга-вузасыелы да асторјөга-вузөс-вајалыелы (частный поставщик) кызі (условия) общество вузасө-нөбасө да мыј-јас да кызі вөзјөны обществолы сојуз да мукөд кооперативнеј-учреждєннејас;

ч) јона колө думайтны вузөс-сүзөдны-пасјалі-гөн, мед ескө унжык вузөс вескалас кодөс јон-жыка јуасөны обществоса-шленјас да унжык-нөбасыеыс; өтка-өтка-мортлы-коланторјас-сүзө-дөмые колө відчыеныжык; оз ков донтөм-вузөс-вылө уеласны: донтөм-вузөсыд омөл, регыд кіссас лібө жугалас; оз ков ыштыны нөбасны

посні, тѳдтѳм-на-фїрмајасые, кодјас вѳзјѳны ву-
зѳссѳ ужѳн лїбѳ кущѳмкѳ-ковнѳдјасѳн (льго-
тами); нѳбасы да вузѳс-сортјас содтавны зев
відчысѳмѳн колѳ, мед ескѳ вузѳсыд лавкаад
оз понды кујлыны, мед сѳмыд ѳтарѳ воѳѳ бер-
гѳдчѳ;

к) кыјѳдны, мед выль-воссѳм-обществојасѳ ѳтї-
-пѳлѳс-вузѳс уна оз нѳбны, мед кущѳмкѳ-вузѳс-
-кѳ оз тырмы кымынкѳ-нѳбасыелы, повны сыые
нѳмтор.

**Мыј колѳ вѳчны лавка-заведујушщєјлы вузѳс-
-прїмїтїгѳн да доңјалїгас.**

71. Вузѳс-прїмїтїгѳн да доңјалїгѳн правлѳн-
нєса-шлєн-лавка-заведујушщєјлы колѳ:

а) овны вузѳс-прїмїтїгѳн (вузѳссѳ прїмїтѳ ыжыд
прїкашщїкыс), медеа-нын выль-мортлые-кѳ сїјѳс
боєтѳны, лїбѳ выль-єїкас-вузѳсјас;

б) вынєѳдны щѳтјас-вылѳ вузасан-доңјас вузѳс-
јас-вылѳ, доңсѳ-кѳ воѳвыв-нын лѳсѳдѳма, да лѳ-
сѳдавны вузасан-доңјас выль-пѳлѳс вузѳсјас-вылѳ
правлѳннєѳн-лѳсѳдалѳм-їндѳдјас-сертї;

Со д т с. доңјас-лѳсѳдїгѳн оз ков вунѳд-
ны, мыј кущѳм-єурѳ-вузѳсјас-вылѳ доңсѳ
Наркомторгѳн лѳсѳдѳма да сыые доңѳн оз
поѳ вузасны. Кущѳмкѳ-вузѳс-вылѳ-кѳ сїјѳ-до-
ныс вывтї-нын їчѳт да общєствоы сыые
вывтї-ыжыд-убытка,—колѳ вїєтавны правлѳн-
нєлы.

в) щѳтјас кырымалѳмѳн ескѳдны, мыј прїкаш-
щїк вузѳсјас боєтїс, доңјалѳма сїјѳс лучкї-лад-
нѳ, нѳбѳма вузасєлыє лѳсѳдчѳм-доңѳн;

г) кыјодны, мед лавкаын тыдаланінын пыр бшалис гижод куцдм-вузосјас емое да донабео најо, вузасан-донјасыс куцдмое-да;

д) вылыс донјавны став-вузоссо, пондасны-кө ддктыны вочны сјјос вузасом-нобасомн-бергдлыс-учрежденејас, либо базарын-кө вузосјас-выло доныс вежас — чинө либо содас, либо вузосјас-кө шыкасны; дон-чинтом-јылыс кујлан-вузос-выло, медым регыджык сјјос інавны, шайтыс-кө унжык сјјо лоо, колө сетны вынеодны правленеө;

е) вескодны пыр-жө быд-нелучкитор, кодјас вермасны лоны ыжыд-прикашщиклы вузос-сетигон, да лдсодны вадом выл-сікас-вузосјаслы шыблос (скидку) космомыс, вјјаломыс, пыркаломыс да м., „Нормы естественных утрат товаров в розничной и мелко-оптовой торговле“ - нига-серти;

е) сетны правленеө вынеодны торја-вузосјас-выло вежом либо содтом шыблосјас космомыс, вјјаломыс да м.;

ж) кыјодны вузос-донјас-вежласом маті-гө-гөрсө-асторјога-лавкајасын да кооперативјасын, медым сы-серти сесса лдсодны вузос-донјас ас-обществоын.

Мыј колө вочны лавка-заведујушщелы, медым бура-вічны вузос да вузавны сјјос.

72. Вузос-відөмын да вузасөмын лавка-заведујушщелы колө:

а) кыјодны, медым быд-пөлдөс-вузос вічисны ас-местас, мед вузос вузосыс ез щык;

б) төждыены, мед прикашщикјас һөбасыејаслы колан-вузөсјас вөзјисны, медса-һын төдмөдисны најөс кооперативын-вөчөм-вузөсјасөн;

в) төждыены разөдны лавкаын вузөссө сјі, мед һөбасыеыд корас мыжкө да пыр верман сјјөс сылы еетны, оз ков маһитны һөбасыеөс;

г) еетны indödjас дөөдны (заготовить) да кызі разөдны (распределить) ödjө-инан-вузөсјас.

д) дөөдны донјас да шыблөс правленне-шү-өм-серти чукөра-вузөс-вылө (оптовая продажа) кооперативней да общественей учрежденејасө;

д) зилны вузавны кујлан-вузөс;

е) зилны јүөртны шленјасөс да һөбасыејасөс воөм выл-вузөсјас-јылые плакатјасөн, торја-јүөртасјасөн да с. в.

Мыј колө вөчны лавка-заведујущейлы крестаналыс-һөбасигөн.

73. Крестаналыс-һөбасигөн лавка-заведујущейлы колө:

а) дөөдны донјас быд пөлөс-вузөс-вылө (картупель, капуста, вурун, зырјас да с. в.) да вежны сјјөс, вежсас-кө маті-гөгөрсә - кооперативјасын, базарын, асторјөга-вузасыелөн-да, места-серти-ыс-і; еетны выл-дөөдөм-донјас правленнеө вынеөдны;

б) кыјөдны, мед лавкаын тыдаланинын пыр өшаліс гижөд кушөм прөдуктајас кызі (услөвие) да мыјөн һөбөны; төждыены, мед став-грездса-олысы бура төдіс кызі һөбөны лавкаө прөдуктајас;

в) пайяс да взносјас-кө пондасны мынтыны прöдуктаһн, колö лөөдһны кушöм-взнос-пыдди унаö кушöм-прöдукта бостһны, еетһны сийöс вын-сöдһны правленһеһн;

г) һндыны правленһе-шуöм-серти кушöм-прöдукта көһи виҙһны, кыјöдһны прöдукта-виҙан-һнјас-бөреа;

д) төждыһны лөөдһны көјдыс-весалан-һнјас, лөөдчöм - артмөдчöм - серти-кө лок - көјдысјас лөһны;

е) кыјöдһны, мед прикашщик сөм-вылө да вузöс-вылө прöдуктајас лүчки бостас, оз чирк һекодарае, доһјассө мед пуктае быд-прöдукта-вылө воҙвыв-лөсөдөм-доһјас-серти;

е) кыјöдһны, мед прикашщик бостас прöдуктајас лөсөдчöм-артмөдчöм-серти, пукталае һајөс лавкаас быдөһөс ас-местаас, мед оз щыкһны мөда-мөдсаһыс либө мүсөд-вузөсјасые;

ж) зилһны, меһым прöдуктајас оз щыкһны; ка-һалан-кө щыкөм, өдјөнжык колö јуөртһны сы-јылые правленһеө;

з) кыјöдһны, меһым бостөм да һналөм прöдукта-вылө документјас лүчки гижасһны; быд-документ колö кырымаһны;

з) кыјöдһны, мед прикашщик прöдукта-воөм-вузалөм-отчот бура һуөдае; прöдукта-содөм-чинөм-јылые пыр јуөртһны правленһеөс.

Мыј колö вөһны лавка-заведујущейлы отчотјасын, делопроизводствојасын-да.

74. Отчотјасын да делопроизводстоһн правленһеса-шлен-лавка-заведујущейлы колö:

а) быдлун відлавны лавкаыс вузöс-ведомостсö, документјассö кырымавны да торјалана (отрыв-ные) талонјассö документјасыскöд сетны щöтö-водлы;

б) вынеöдны да вöчны посны-рöскодјас..... шайгöр, лавка-гöгöр-уж-понда;

в) відлавны да вынеöдны общество-вылö-визöм-вузöс-рöскод;

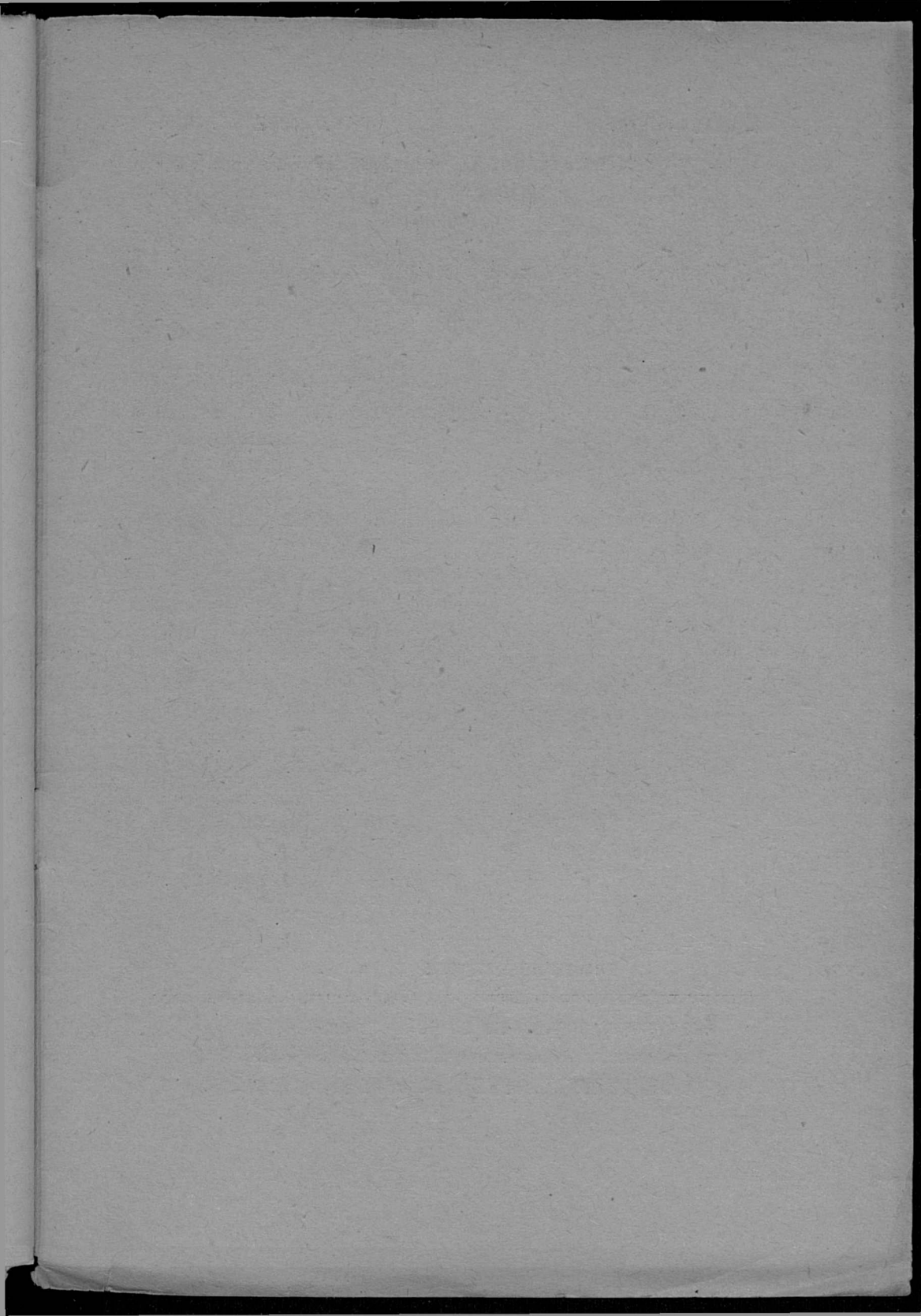
г) гижны быд-тöлысын отчет лавка-јылыс, либö кыјöдны, мед гижас сижöс мöд, кодлы щöктöма, да сетны сижöс быд урчитöм-када-правлење-за-сedaње-вылö, мед тöдасны, мыј вöчö лавка-ын;

д) нуöдны гижöд вузöс-вајалысјас-вылö да кытыс сузöдöны вузöсјассö.

75. Правлење-са-шлен—лавка-заведујущей, быд-лун відлö лавкасö: урчитöм-кадын волö деласјассö вöчны, а кор-сурö пыралö кыјöдны лавка-уж-бöрсаыс.

76. Правлење-са-шленлы, лавка-заведујущейлы, коммас-кö кытчöкö муны обществоса-могјасöн (вузöсјасла-лы, мыј-лы), став-деласö колö сетны мöд-шленлы, кодi кöсјыас сы-местаö колтчыны.

Содтöс. Лавкаöн-кö оз öти шлен заведывајт, а унаöн, секi öти на-пыс вöчö мыј гижöма 69 да 74 §§-ын, а мукöдыс, мыј гижöма 70—73 §§-ын.

доньс 12-ур.

Цена 12 коп.

	Коми-3
	3-1491

НА ЗЫРЯНСКОМ НАРЕЧИИ ЯЗ. КОМИ

Инструкция правлению потребительского общества

ИЗДАНИЕ ЦЕНТРИЗДАТА и ЦЕНТРОСОЮЗА